

Tribut adus lui Wladimir Dias-Pino

Hugo Pontes (Brazilia)

Traducere de Adrian Lesenciuc

Wladimir Dias-Pino - numele și opera - sunt valori ale Poeziei Vizuale în Brazilia și în străinătate. A activat în mișcarea concretistă, având o contribuție fundamentală în cadrul acesteia. Lucrările sale au fost incluse, în 1956, în cadrul expoziției de artă concretă de la Museo de Arte de São Paulo (MASP). În același an a lansat *A Ave*, lucrare artizanală din hârtie în 300 de exemplare, în care perforațiile, culorile și elementele grafice au făcut din ea prima carte-poem. Publicată în 1956, prima carte-poem din Brazilia, *Sólida*, pe care azi o putem cu siguranță considera carte de artist, a fost atât de premiată în anii '90. De asemenea, în 1956, fiind parte a mișcării studențești, a creionat programul vizual al Mișcării Uniunii Naționale a studenților. Împreună cu Haroldo de Campos, Décio Pignatari, Augusto de Campos, Ronaldo Azeredo și Ferreira Gullar, a lansat mișcarea poeziei concrete. Cu aceste poezii și cu alți numeroși artiști a participat la prima expoziție de artă concretă în luna decembrie a aceluși an în São Paulo, iar în februarie 1957 în Rio de Janeiro. După 1957 s-a desprins de concretism.

În 1967, împreună cu Álvaro de Sá and Neide de Sá a lansat mișcarea POEMA-PROCESSO (poemul-proces). Alți experimențiști l-au însoțit în încercările sale: în Minas Gerais, Joaquim Branco și Márcio Almeida; în Rio de Janeiro, Álvaro de Sá, Neide de Sá și Moacyr Cirne; în Rio Grande do Norte, Daylor Varela, Falves Silva; în Paraíba, José Nêumanne Pinto; în Santa Catarina, Pedro Bertolino; în São Paulo, Oscar Kellner Neto și numeroși alți poeți de valoare incontestabilă. Tributul adus lui Wladimir Dias-Pino privește în mai mică

măsură aspectele referitoare la conceptualizarea literară și înseamnă foarte multă admirație pentru ceea ce poetul ne-a oferit în termeni artistici. Recent a fost publicată o carte intitulată *WLADEMIR DIAS-PINO, enfeixou* - conținând o parte din lucrările autorului, de la primele performanțe publice în calitate de pionier creator de poezie concretă, până la recente experimente ale poeziei program digitale sau semiotice. Wladimir Dias-Pino și opera sa sunt inepuizabili, deoarece poemul său permite lecturi multiple. Sunt vizuale și transculturale deoarece preocuparea sa culturală induce universalul, habitatul, culorile și formele devenind universalizante prin locul în care lectorul se găsește în lume. *WLADEMIR DIAS-PINO* sunt omul și cartea care (re)introduc și fixează opera sa importantă în universal "bibliografic" al Poeziei Vizuale și artelor grafice în Brazilia.

Parte a universului lui Wladimir Dias-Pino, este o onoare să fii cititorul care are posibilitatea să prezinte de fiecare dată când poemul său este expus, spune poetul și artistul Regina Puchain, prezență constantă în viața și opera marelui poet.

Merită amintite și alte referințe:

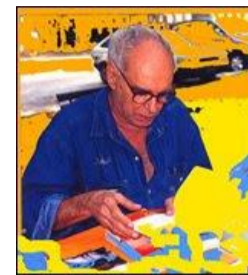
Maria Arlete Gonçalves, director de proiect OI Futuro: "... este unul dintre cei mai deosebiți poeți brazilieni. Poezia sa revoluționară a creat noi coordonate în gândirea națională, prin poeme cum sunt *"A Ave"* și *"Sólida"*.

Wilton Azevedo, lector și poet: "...Poemul-proces dă dovada importanței lui Wladimir Dias Pino (1972) ca precursor al imaterialității lumii, dar în principal prin considerarea poemului-proces ca factor de extindere în avans a scriiturii."

Opina, poet vizual și Almandrade, arhitect: "Din opera sa se observă modul în care Wladimir organizează inteligibilitatea lumii vizuale, cum ar fi sistemul de relații într-o cunoaștere."

Eduardo Kac, profesor și poet: "Într-o perioadă în care cenzura domina și eliberarea puterii cuvântului era reprimată, poemul-proces apărea ca o graniță poetică *extra-literară*, în măsură să asigure continuitate operei experimentale fără ajutorul cuvintelor."

Picătură

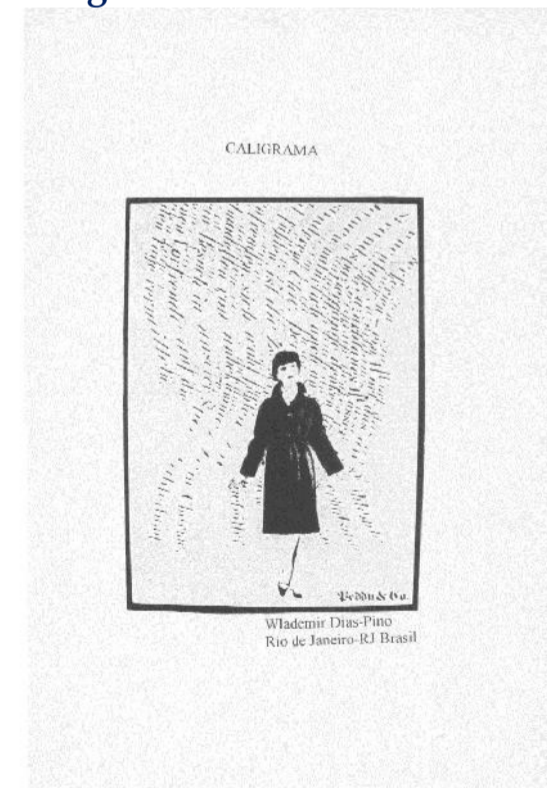
Wladimir Dias-Pino (Brazilia)

O... DA

Wladimir Dias-Pino
Rio de Janeiro - RJ

Caligramă

CALIGRAMA

Wladimir Dias-Pino
Rio de Janeiro - RJ Brasil

Pagina 16 (Biblioteca Județeană „George Barițiu”):

Al. Papadopol-Calimah, *Cultura pierdută*.

V. Scierile lui Traian și ale istoricilor săi

<http://www.ascedu.ro/revista.html>

Traseul de lectură:

